

**Základní škola, Česká Lípa, Šluknovská 2904, příspěvková
organizace**

IČO 48283070, telefon 731 506 266,

e-mail: ekonomka@zslada.cz

„Podpora integrace cizinců města Česká Lípa v roce 2020“

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA o realizaci dílčího projektu č. 6

Název dílčího projektu: „Integrace cizinců na ZŠ Šluknovská“

Dílčí projekt byl zaměřen na vzdělávání a integraci cizinců na naší škole. Jedná se především o mongolské žáky. Stanovili jsme si tyto cíle:

1. Nově nastoupené žáky cizince co nejlépe integrovat mezi žáky.
2. Začít je seznamovat s českým jazykem.
3. Postupně rozšiřovat slovní zásobu žáků cizinců a aktivně je zapojovat do výuky.
4. Shromáždit pro ně co nevhodnější učební pomůcky.
5. Sehnat jim kvalitní pedagogickou pomoc.
6. Seznamovat cizince s naší kulturou a zvyklostmi.
7. Zapojovat do dění naší školy i jejich rodiče.
8. Vzdělat naše pedagogy a žáky v oblasti spolupráce a tolerantnosti k cizincům.

Všechny cíle se nám podařilo realizovat, až na pár výjimek, které byly způsobeny epidemiologickou situací (vzdělávání AP, některé aktivity musely proběhnout online formou). Veliký přínos spatřujeme v AP, který se věnuje výhradně žákům cizincům (viz jeho zpráva o realizaci). Aktivity proběhly v souladu s harmonogramem projektu, krom drobných odchylek popsanych níže. Do aktivit projektu se přímo zapojilo celkem 40 žáků, 38 pedagogů a 23 rodičů žáků cizinců. Z toho 38 žáků cizinců ze třetích zemí a 2 žáci příslušníků zemí EU (Slovensko).^[1] Nepřímo aktivity projektu ovlivnily přibližně 360 žáků naší školy – školní akce (online Vánoční dílna, online cvičení).

Účastníci projektu dle státní příslušnosti	
ČR + EU	362
VIETNAM	4
RUSKO – Bělorusko	4
UKRAJINA	2
Mongolsko	28
Celkem	400

1.REALIZACE JEDNOTLIVÝCH AKTIVIT PROJEKTU¹

aktivita

1. Asistent pedagoga – zpráva o realizaci doučování ČJ (podrobněji viz příloha).

AP -setkává se s mongolskými žáky i mimo jejich hlavní rozvrh. Tři velmi obecné cíle – 1. žáci získají co nejvíce slovní zásoby, pomoc se zvládnutím učiva, které si odnesou ze třídy či online hodiny, 3. předat kladný vztah k českému jazyku. "Původně jsem si rozvrhla větší skupiny dětí, později jsem ale skupiny zmenšila na 1-4 žáky. Častěji na 1-2 děti společně. Tento velmi individuální přístup se mi osvědčil. Žáci odhodili stud, s nadšením začali z heslovité komunikace opatrně skládat věty, žádat o dobrovolné domácí úkoly, a také se ptát na nejrůznější otázky, slovíčka a slovní spojení z vlastní iniciativy. Pár slov k průběhu projektu během Covid-19 krize, během online hodin či asynchronní výuky: projekt nám totiž v tomto ohledu velmi pomohl. Při online hodině projektu jsem dětem převážně pomáhala s úkoly a samostatnými pracemi od učitelů. Ve zbylých chvílích jsem je učila pracovat s MS Teams – kde mají hledat úkoly, jak se připojit, co hledat v souborech, apod. Také jsme si našli samozřejmě čas na slovíčka a procvičování češtiny. Moc se žákům líbily webové stránky například Školákov či Umímečesky, kde si i po celodenním učení dobrovolně procvičovali češtinu. Učitelé za pomoc děkovali a byl vidět pozitivní vliv na komunikaci mezi nimi a žáky, na jejich aktivitě a k mé radosti i v jejich hodnocení." (možno dodat rozsáhlejší hodnocení práce AP).

2. Další vzdělávání asistenta – nerealizováno

3. Vzdělávání pedagogů – vzhledem k neustálému přibývání žáků cizinců na naší škole se v přípravném týdnu všichni pedagogičtí pracovníci proškolili v oblasti xenofobie, šikany a netolerance vůči cizincům. Školil odborník na tuto tematiku pan Molnár z organizace Maják. Zajímalo nás především uvedení do sociálních zvyků mongolských žáků, jak máme co nejlépe zapojit žáka cizince do kolektivu, jak předcházet šikaně. Pan Molnár přidal informace z oblasti patologických jevů.

¹ Aktivitou projektu je myšlena aktivita uvedená v HARMONOGRAMU nebo POPISU projektu

4. Společenské kulturní akce

ad. 4a, Setkání rodičů mongolských žáků s pracovníky školy, PPP

Adry

kromě zástupců školy – pana ředitele, obou zástupců ředitele, výchovné poradkyně, vedoucí školní jídelny a AP – přijala pozvání paní překladatelka Presová, speciální pedagožka z PPP paní Horynová a sociální pracovnice z Centra na podporu integrace cizinců paní Beranová a Pacltová. Byli jsme velmi mile překvapeni, že se dostavili téměř všichni rodiče našich mongolských žáků. Je to pro nás zpráva, že jim není jedno, kde a jak se jejich děti vzdělávají, že mají o dění ve škole zájem a chtějí se do něj zapojit.

Postupně jsme rodiče seznámili se základními dokumenty školy – školním řádem, pravidly pro hodnocení, s informačním systémem Bakalář, webem školy, organizací výuky jejich dětí, zápisem do školy, systémem školství vůbec, bylo vysvětleno stravování ve školní jídelně či to, na koho se obrátit, když mají jakýkoliv problém. Paní Horynová jim vysvětlila systém vyšetření v PPP, jak funguje přípravná třída či jak může upravit přijímací zkoušky na SŠ. Sociální pracovnice zase seznámily se všemi problémy, se kterými se na ně mohou obracet do jejich centra, které sídlí ve vile Hrdlička.

Poté měli rodiče možnost se ptát nás na vše, co je zajímá. Nejvíce dotazů padalo k distanční výuce, k Bakalářům, k organizaci výuky. Zjistili jsme, že postupně se začínají sblížovat české děti s mongolskými na 1. stupni, na 2. stupni mají spíše tendenci tvořit skupinky mongolští žáci mezi sebou.

Celé setkání probíhalo ve velmi příjemné atmosféře a rodiče žádali o častější podobné schůzky.

ad. 4b, Halloween 2. A

Děti se na hodinu řádně připravily. Oblékly se do kostýmů nejrůznějších příšer a strašidel. Jelikož máme ve třídě několik mongolských žáků, kteří naši českou kulturu ještě příliš neznají, setkání jsme zahájili seznámením s oběma svátky a ujasněním si jejich odlišností. Povíдали jsme si, odkud k nám **Halloween** přišel, do jakého období sahají jeho kořeny, a jak ho slaví lidé v anglicky mluvících zemích. Stejně tak jsme se věnovali i svátku zemřelých, který se slaví u nás v České republice – **Dušičkám**. Ukazovali jsme si obrázky a symboly s těmito svátky spojenými, hráli jsme na dálku i nejrůznější hry jen za pomoci tužky a papíru. Na závěr nám mongolští žáci prozradili, jak probíhají oslavy v tomto období v jejich rodné zemi. Svátky mrtvých se zde totiž vůbec neslaví. V mongolské kultuře je navštěvování hrobů tabuizováno. Lidé mongolské národnosti jednou pohrbí svého zesnulého a nadále se o jejich tělesnou schránku nestarají. Ba naopak by prý bylo nedobré tělo rušit. Mongolské hřbitovy tak zejí prázdnotou, jsou opuštěné, náhrobky rozbité a neupravené.

ad. 4c, Vánoční dílna

Tradičně jsme pořádali Vánoční tvořivou dílnu. I **ta se dala uspořádat online** - sešli jsme se ve školní jídelně, začali tvořit a natáčet video z Vánočního online tvoření. Žáci si pak podle motivačních videí mohli vyrobit adventní věnec, přáníčko, zvonečky, ozdobičky na stromeček či vyzdobit vánoční truhlík.

ad. 4d, Čert a Mikuláš

Na svátek sv. Mikuláše se naše škola doslova proměnila v čertovsko-andělskou školu. Na každém kroku samý čertík, čertice nebo andílek. Při této příležitosti mohli i naši žáci z cizích zemí pozorovat jednu z českých tradic v živém přenosu. To se jim líbilo. Někteří byli

překvapení, šokování (většinou ti, kteří nejsou v České republice moc dlouho), někteří naopak již tradici mikulášské nadílky znají a ukázali se v nádherných převlecích.

ad. 4e, Vánoce 1. A - besídka na téma české Vánoce a vánoční zvyky:

- **Výzdoba třídy**
- vánoční stromeček - děti společně vyrobily řetězy z barevného papíru, které použily na ozdobení stromečku. Dále stromeček dozdobily i zakoupenými vánočními ozdobami
- tradice - pouštění skořápek se zapálenými svíčkami, rozkrojení jablíčka nebo házení bačkorou
- adventní věnec – význam
- poslech vánočních koled.

Zajímavé vše bylo především pro mongolské děti, které měly možnost se s našimi tradicemi touto formou blíže seznámit.

ad. 4f, Vánoce 5. B

Veliké poděkování patří také naší nové mongolské spolužačce, která se nejen podílela na výrobě dárku pro svého spolužáka, ale také se s naší pomocí podílela na společenské hře, která nás zasvětila do tradic jejich (ale i naší) rodné země. Pantomimou jsme si zahráli různé tradice a zvyky. Musím říct, že uhádnout je, bylo někdy opravdu těžké, ale i humorné. O to víc s porovnáním s Českou republikou. Dozvěděli jsme se, že ačkoli se Vánocům v Mongolsku přílišná pozornost nevěnuje, přesto se rodiny navštěvují a přináší s sebou alespoň malý dáreček, nebo pozornost a posléze si vše vynahradí na Nový rok. Podle tradic je nutné mít na stole hodně jídla, jelikož se pak říká, že rodina bude bohatá. Překvapením pro nás všechny byla výroba tradičního mongolského bramborového salátu, který je prý podobný tomu našemu. Cukroví se nepeče, ale Amarsanaa zhodnotila, že z toho, co u nás v ČR ochutnala, je nadšená.

ad. 4g, Vánoce s mongolskými žáky 8., 9. třída - V průběhu dvou schůzek se žáci z Mongolska a Vietnamu **seznámili s českými vánočními tradicemi** – divili se, proč se pouští lodičky ze skořápek vlašských ořechů, nejí maso kvůli zjevení se zlatého prasátka, nebo proč si potrpíme na rozkrajování jablíček. Žáci se dozvěděli i spoustu nových slov, které nikdy dříve neslyšeli – advent, věnec, Ježíšek, ozdoba.

Věděli jste, že ve Vietnamu se Vánoce „extra“ neslaví? Věděli jste, že v Mongolsku se Vánoce taktéž ve většině moc neslaví? Zato oslavy příchodu nového roku jsou bujaré! Osobně mě i překvapily typické barvy Vánoc – jsou stejně jako naše – červená, zlatá, zelená... Nicméně mongolský „Ježíšek“ nechodí v červeném, nýbrž v modrém! Proč? Nikdo neví. :-)
A co se žákům cizincům líbí na Vánocích v České republice nejvíce? Vůně skořice a pohodlí domova se svými blízkými.

ad. 4h, Výroba adventního věnce v 5. A

Do třídy 5. A vloni přibyla nová spolužačka z Mongolska Khulan. Chtěli jsme jí ukázat některé naše vánoční tradice a mezi nimi byla i **výroba adventního věnce.**

ad. 4i, Vánoce 2. A

Jelikož máme mezi sebou několik mongolských žáků, následovalo povídání o tom, jak se slaví Vánoce u nás v České republice. Pověděli jsme si, co má kdo doma ke štědrovečerní večeři, jaké zvyky se na Vánoce provádějí a jakou zábavou si na Štědrý den zkracujeme čekání na Ježíška. Na oplátku nám mongolští žáci prozradili, jak probíhají oslavy ke konci roku u nich v rodné zemi. Jelikož je **Mongolsko buddhistická země, Vánoce se zde neslaví.** Vše si však mongolští obyvatelé vynahradí na **Nový rok.** Ten totiž, jak nám mongolští žáci prozradili, slaví rovnou dvakrát. Jednou jako my na Silvestra a podruhé na začátku února.

ad. 4j, Vánoce 6. A

Ve třídě 6. A jsou čtyři mongolští žáci. Někteří se v České republice narodili a někteří jsou zde jen krátce. Vánoce jsou za dveřmi, a tak jsme si s celou třídou udělali dvě předvánoční sezení, abychom **naše spolužáky seznámili s českými Vánoci** a naopak se i dozvěděli, **jak se Vánoce slaví v Mongolsku.**

5. Sportovní akce

Aby se i v době distanční výuky mohli žáci věnovat cvičení, natočil jim pan tělocvikář inspirační **cvičební videa.** Vzhledem k okolnostem, které panovaly, jsme se rozhodli **podpořit v domácím cvičení taktéž naše žáky cizince.** Převážná většina cizinců, navštěvující naši školu, jsou děti mongolsky hovořící. Proto byl k domácímu motivačnímu cvičení přizván žák mongolského původu, který vybrané cviky zopakoval, v žákovské podobě ukázal a některé dokonce okomentoval ve své mateřštině.

6. Učební pomůcky – viz příloha vyúčtování.

7. Seminář pro děti

ad. 7a, Seminář pro děti

na třídní adaptační kurz do Holan za námi přijel etoped-psycholog pan Petr Šolc – zaměřil se na práci s třídním kolektivem, a to především v 6. A, kde se nacházejí 4 mongolští žáci. Pracoval na kohezi třídy, zapojení cizinců do kolektivu, sledoval, jak se k sobě čeští a cizí žáci vzájemně chovají – porovnával s chováním k žáku vietnamskému ze 6. B. Žáci byli velmi spokojeni s psychologovou prací, děkovali za stmelení třídy a slíbili práci na spolupráci v kolektivu. Třídním učitelům byla dána doporučení na další práci s kolektivem a slíbená následná intervence v prosinci.

ad. 7b, Seminář pro žáky 6. A

do 6. A zavítal **etoped Mgr. Petr Šolc**, se kterým se žáci poznali na adaptačním kurzu, jenž se konal v září v Holanech. Přijel se za třídou podívat a zjistit, jak se jí vede i v době tak složité, jako je ta současná – covidová. Žáci se na pana Šolce těšili a byli zvědaví, jaké hry jim ukáže tentokrát. Ale pan etoped nepřišel za dětmi pouze hrát hry, přijel se jich také poptat, jak se jim daří ve třídě společně pracovat, jak si pomáhaly v době distanční výuky či jak si vzaly k srdci jeho rady ohledně dobře fungujícího kolektivu ze září a zda se jim podařilo víc vtáhnout do kolektivu žáky cizince.

ad. 7c, Seminář pro děti 8. A

Po úvodním představení a několika informacích z osobního života, jsme se začali věnovat klimatu, které u nás ve třídě panuje. Letos mezi nás navíc přibyla i mongolská spolužačka, kterou bychom rádi mezi sebe víc zapojili – jeden z cílů tohoto semináře.

Název aktivity (podle projektu)				
název akce	Datum	počet účastníků		
		celkem	cizinci	Češi+EU
1. Asistent pedagoga	1.9.2020-31.12.2020	1 asistent pedagoga	Dle výkazů	Dle výkazů
2. Další vzdělávání pedagogů	Nerealizováno			
3. Vzdělávání pedagogů	31. 8. 2020	35 pedagogických pracovníků	0	0
4. a, Společenská akce – setkání rodičů mongolských žáků s pracovníky školy, PPP a Adry	7. 10. 2020	33	23 mongolských rodičů, 1 překladatelka	6 pracovníků školy, 1 pracovnice PPP, 2 pracovnice Adry
b, Halloween 2. A	23. 10. 2020	26	3 Mongolci	22 žáků + 1 pedagog
c, kulturní akce – Vánoční dílna	27. 11. 2020	11 pedagogických pracovníků	0	11
d, kulturní akce – Čert a Mikuláš	4. 12. 2020	Všichni žáci 1. stupně		
e, Vánoce 1. A	8. 12. 2020	21	2 Mongolci	1 pedagog + 18 žáků
f, Vánoce 5. B	8. 12. 2020	22	1 Mongolec	1 pedagog + 20 žáků
g, Vánoce s mongolskými žáky 8., 9. třída	9. 12. 2020	5	4 Mongolci	1 pedagog
h, Výroba adventního věnce 5. A	Průběh prosince	26	1 Mongolec	1 pedagog + 24 žáků
i, Vánoce 2.A	18.12.2020	26	3 Mongolci	1 pedagog + 22 žáků
j, Vánoce 6. A	18.12.2020	25	4 Mongolci	1 pedagog + 20 žáků
5. Sportovní akce	23.11.2020	2	1 Mongolec	1 pedagog
6. Učební pomůcky	Viz vyúčtování			
7. a, Seminář pro děti – 6. třídy	14. 9. 2020	42	4 Mongolci 1 Vietnamec	33 žáků + 4 pedagogové
b, Seminář pro děti 6. A	3. 12. 2020	27	4 Mongolci	20 žáků + 2 pedagogové + 1 AP
c, seminář pro děti 8. A	14.12.2020	30	1 Mongolec	28 žáků + 2

2. HARMONOGRAM PROJEKTU, S VYZNAČENÍM SKUTEČNĚ REALIZACE

(„**X**“ = označení plánovaných termínů, „**O**“ = označení skutečných termínů)
(tabulku prosím neupravujte)

Aktivity	Měsíc											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Asistent pedagoga 0,25 úvazku				X	X	X	X	X	X	X	X	X
Další vzdělávání asistenta				X	X	X	X	X	X	X	X	X
Vzdělávání pedagogů								X	X	X	X	X
Společenské kulturní akce				X	X	X			X	X	X	X
Sportovní akce						X					O	
Učební pomůcky				X	X	X			X	X	X	X
Semináře pro děti				X	X	X			X	X	X	X
									O			O

Asistent pedagoga – z důvodu Covid19 využit až od 09/2020.

Další vzdělávání pedagoga kvůli Covid19 nevyužito – nutné osobní setkání.

Vzdělávání pedagogů – jednodenní seminář.

Společenské kulturní akce – využito až od 10/2020 z důvodu Covid19 a uzavření školy, v měsících listopadu a prosinci Online/prezenční prezentace – dle toho jak žáci mohli navštěvovat školu.

Sportovní akce – z důvodu Covid19 a uzavření školy Online prezentace v 11/2020.

Učební pomůcky – nakoupeny se zahájením výuky ČJ od 10/2020.

Semináře pro děti-pouze prezenčně – osobní setkání – při uvolnění vstupu dětí do školy (Covid19)

3. SOUHRN ZÍSKANÝCH POZNATKŮ K INTEGRACI CIZINCŮ A ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

- Problémy během realizace projektu** – zásadní problém spatřujeme snad jen v současné epidemiologické situaci: mnoho projektů jsme museli uskutečňovat online formou. Ale myslíme, že jsme se nakonec i s tímto popasovali – viz online Vánoční dílna, sportovní akce, předávání informací o tradicích...
- Co se podařilo** –
 - Dát do povědomí celého pedagogického sboru, že cizinci tu s námi jsou a budou, vzdělat pedagogy v oblasti xenofobie a přístupu k žákům cizincům, naučit se spolupracovat s AP, kteří se cizincům více věnují (seminář pro učitele).

- b) Naučit žáky přijímat mezi sebe rovnocenně žáky cizince, včleňovat je do kolektivu, pomáhat jim, učit je vzájemnému porozumění (semináře pro žáky).
 - c) Přiblížit žákům cizincům naše tradice a zvyky, etické chování (společenské a kulturní akce).
 - d) Přiblížit rodičům cizinců náš chod ve školství, státní správě, přístup ke vzdělávání (společenské a kulturní akce).
 - e) Nakoupit přínosné vzdělávací pomůcky pro výuku žáků cizinců (učební pomůcky).
 - f) Rozšířit žákům cizincům slovní zásobu, doplnit jim látku, které nerozumí, naučit se pozitivně vnímat český jazyk a Českou republiku (asistent pedagoga).
3. **Co se nepodařilo** –
- a) Najít online seminář pro vzdělání AP – covid
 - b) Uskutečnit některé společenské a kulturní akce – covid
4. **Nové poznatky** –
- a) Žáci cizinci i jejich rodiče vesměs velmi dobře spolupracují se školou, zapojují se do nabízených aktivit, chtějí své děti vzdělávat
 - b) Žáci cizinci se v nižších ročnících pěkně zapojují do kolektivu, pokud ale přijdou žáci do vyšších ročníků a nemají ve třídě spolužáka cizince, je integrace složitější
 - c) AP zjistila, že se jí vyplatí práce v menších skupinkách, může se tak víc věnovat jednotlivým žákům
 - d) Velmi nám pomohly semináře pana Šolce – ukazuje cestu, jak zapojit co nejefektivněji cizince do kolektivu
5. **Medializace projektu** – ke každé uskutečněné akci máme na webových stránkách článek + fotografie
6. **Ohlasy** – ohlasy byly vesměs velmi pozitivní – žáci si chválili přínosné didaktické pomůcky, spolupráci se spolužáky, doučování, pomoc při výuce (a to jak distanční, tak prezenční). Učitelé byli spokojeni za spolupráci s AP a možností dokoupení pomůcek k výuce a propagaci českých tradic. Rodiče cizinců si velmi pochvalovali společné setkání.
7. **Doporučení** –
- a) práce AP: pracovat s dětmi víc individuálně
 - b) posílit doučování a pomoc cizincům pedagogickými pracovníky
 - c) častější setkávání s rodiči žáků cizinců

4. ZÁVĚREČNÉ VYÚČTOVÁNÍ PROJEKTU

Název aktivity				
položka	rozpočet	čerpano	rozdíl	komentář
Asistent pedagoga 0,25 úvazku	99000	30504	68496	Doučování ČJ - AP využit z důvodu COVID 19 a uzavření školy pouze v období 09-12/2020 , zákonné odvody – 24,8% sociální a 9% zdravotní pojištění, 2% FKSP – mzdové náklady 09-12/2020
Další vzdělávání asistenta pedagoga	10000	0	10000	Další vzdělávání AP nevyužito z důvodu Covid19 – upřednostňujeme osobní jednání, které doposud nebylo možné pro další vzdělávání pro výuku ČJ
Vzdělávání pedagogů	15000	15000	0	Kurz pro pedagogy - prevence xenofobie, šikany a netolerantnosti ve společnosti, rizikového chování
Společenské kulturní akce	20000	16565,38	3434,62	Podpoření vzájemný vztahů – setkání s rodiči cizinců občerstvení 3274,38 Kč, pomůcky a materiál k prezentaci a výrobě tradičních ozdob a zvyků, vánoční tvoření Online i prezenční – 13291,- Kč
Sportovní akce	2000	1952	48	Sportovní pomůcky k Online prezentaci sportu pro žáky – cizince, využití volného času k sportování doma, nebo v okolí domova 1952,-
Učební pomůcky	40000	39668,31	331,69	Učební pomůcky, učebnice ČJ, názorné pomůcky, pracovní sešity – 37 846,57 Kč , spotřební materiál – papír 5 balíků 378,97 Kč, Laminovací folie 5 balíků 1442,77 Kč
Semináře pro děti	15000	15000	0	Semináře pro děti a školení žáků v oblasti xenofobie, netolerantnosti ve společnosti mezi žáky, šikany (5000,- Kč+10 000,- Kč)
Celkem	201000	118689,69	82310,31	

